

The counterfeit Prague groat of Charles I (IV) of Luxembourg (1346-1378) produced by overlaying of the silver foil

Near the 1300 AD in the Kingdom of Bohemia was started the produce of the coins of a new type – Prague groats. These big silver coins quickly spread in the money market of the whole Central and Eastern Europe.

As the result, the popular coins on the monetary market become the prototype for the produce of the forgeries. We can notice a small amount of the finds of the Prague groat counterfeit coins. Ukrainian numismatist Andrej Kryzhanivskij explains the small amount of the Prague groat forgeries because of the cropping of the original Bohemian coins that was much easier than to make a forgery of the coin entirely [1, 44-45].

In this article we put the light on the unique Prague groat private forgery, produced with the technology of overlay of the silver foil on the copper workpiece (Fig. 1), while the most spread technologies of putting of the silver layer in the Middle Age were the methods of amalgamation or tinning.

Prague groats become also the most popular coins in the territory of the historical Volyn [2, 58]. The forgery was found as the single find near the city of Volodymyr-Volynsky (Volyn region, Ukraine). The weight of the forgery is 2,22 g, the size is 24 mm. We can say that the size of the forgery is close to the original groats, but the weight is much lighter.

The visual analysis allows establishing the divergence of the iconographical details of the forgery in compare with the original coins. The reproduction of the lion, crown and the letters has an imitative character. This exemplar can be classified as a private forgery, made for achieving of the profit by exchanging of it on the monetary market for the goods or services.

The description of the obverse and reverse are:

Av.: +KAROLV...R...MVS

Rv.: *.....NSES

The progressive methods of the modern numismatic investigations, such as X-ray fluorescence analyses (XRF¹) help to determine the method of the silver covering. The data of the X-ray analyses (Cu 32.4%, As 0,2%, Ag 60,5%, Au 0,5%, Pb 6,35%) shows the use of the copper workpiece, covered by the overlaying silver foil. Visually we also can see the exfoliation of the foil layer.

We must say that the level of the produce of this forgery is rather high.

The question of the localization of the producing of such forgeries is rather hard. Because of the high quality of the produce of this forgery, it could take a long time before it was unmasked. Also the forgery could pass far from the primary place of

* boiko_gagarin@mail.ru

¹ For achieving the data was used the analyzer model Expert 3L W108U

production by the trade, especially if it was included in the complex of lots of original coins to form a big sum of money.

We suppose that private persons, who were running the business of forging the coins, had good skills in the metalwork, jewelry, blacksmith or people, who could even have an experience of work on the official state mint.

The investigated counterfeit of the Prague groat additionally underlines the actuality and the depth of the problem of the counterfeit in Central and Eastern Europe in XIV century.

Literature

1. Kryzhanivskij A. New finds of Prague groats in Ukraine // Lecture summaries International numismatic symposium [«Money, Economy and Society»] (Kosice, May 16-19, 2013). – Kosice, 2013
2. Antonovich V.B. Arheologicheskaja karta Volynskoj gubernii. – K.: «Staridavnij svit», reprint, 2013

Figure caption

Fig. 1.

The forgery of the Prague groat of Charles I (IV) of Luxembourg (1346-1378)

Ілюстрації

Рис. 1

Фальсифікат празького гроша Карла I (IV) Люксембургського (1346-1378)

Key words: coin counterfeiting, Prague groat, private forgery coins

Ключові слова: фальшування монет, Празький гріш, приватна підробка монети

Ключевые слова: фальсификация монет, Празский грош, частная подделка монет

Фальсифікат празького гроша Карла I (IV) Люксембурга (1346-1378), виготовлений шляхом нанесення срібної фольги

Близько 1300 року в королівстві Богемія почали карбування монети нового зразка – празького гроша. Ці великі срібні монети швидко розповсюдились по всій території Центральної та Східної Європи.

Як відомо, популярна на грошовому ринку монета не рідко ставала прототипом для виготовлення підробок. Але ми відмічаємо досить невелику кількість знахідок фальшивих празьких грошей. Український нумізмат Андрій Крижанівський пояснює це тим, що фальсифікаторам було простіше обрізати оригінальні богемські монети, аніж створювати підробку «з нуля» [1, 44-45].

В цій статті досліджено унікальну приватну підробку празького гроша, виготовленого за технологією нанесення срібної фольги на заготовку із міді (Рис. 1), в той час як більшість фальсифікатів в досліджуваному періоді виготовлялась методом покриття за допомогою амальгами чи лудіння.

Празькі гроші були також популярні і в грошовому обігу Волині [2, 58]. Досліджувана підробка була випадково знайдена в районі міста Володимир-Волинський (Волинська обл., Україна). Вага вивчає мого екземпляру складає 2,22 грами, розмір – 24 міліметри. Варто відмітити, що розмір фальсифікату наближений до оригінальних монет, хоча є значно легшим по вазі.

За допомогою візуального аналізу ми можемо встановити значні іконографічні відхилення у виконання окремих елементів фальсифікату від монет державного карбування. Особливо це можна помітити у виконанні лева та корони, окремих літер легенди, що несуть імітативний характер. Цей екземпляр можна віднести до приватних підробок, виготовлених задля отримання прибутку шляхом збуту його в обмін на товари чи послуги.

Опис сторін фальсифікату:

Av.: +KAROLV...R...MVS

Rv.: *.....NSES

Прогресивні точні методи дослідження, як рентгено-флуорисцентний аналіз складу сплаву металів (РФА аналіз)² допомагають встановити метод покриття поверхні заготовки фальшивих монет. Дані складу металу підробки (Cu 32.4%, As 0,2%, Ag 60,5%, Au 0,5%, Pb 6,35%) дають можливість встановити, що заготовка під виробництво фальшивої монети виготовлена із міді, покриття для надання підробці вигляду монет із дорогоцінного металу нанесене шляхом накладання срібної фольги. Візуально можна також помітити відлущування фольги по полю екземпляру. Варто також відмітити, що рівень виконання вивчає мого екземпляру підробки гроша є досить високим.

* boiko_gagarin@mail.ru

² Для отримання результатів було застосовано аналізатор моделі Expert 3L W108U

Питання щодо локалізації виготовлення подібних підробок є досить складним. Будучи виконаним на високому рівні, монетний фальсифікат міг бути виявленим далеко від місця його безпосереднього виробництва, особливо якщо його було включено до складу великого гаманця серед оригінальних монет. Ми припускаємо, що приватні особи, що фальшували монети в досліджуваному періоді, мали значні навички у металообробці, ювелірній справі, ковальстві, або, навіть, мати досвід роботи на офіційній державній монетарні.

Вивчений фальсифікат празького грошу додатково підкреслює актуальність та глибину проблеми підробки монет в Центральній та Східній Європі у XIV столітті.

Література

1. Крыжановский А.Л. Новые находки пражских грошей на землях Украины // Сборник тезисов и докладов Международного нумизматического симпозиума [«Деньги, Экономика и Общество»] (Кошице, 16-19 мая, 2013). – Кошице, 2013.
2. Антонович В.Б. Археологическая карта Волынской губернии. – К.: «Стародавній світ», репринтне видання, 2013.

АНОТАЦІЇ

Andrej Boiko-Gagarin

The counterfeit Prague groat of Charles I (IV) of Luxembourg (1346-1378) produced by overlaying of the silver foil

In this article we put the light on the unique Prague groat private forgery, produced with the technology of overlay of the silver foil on the copper workpiece.

Андрій Бойко-Гагарін

Фальсифікат празького гроша Карла I (IV) Люксембурга (1346-1378), виготовлений шляхом нанесення срібної фольги

В цій статті розглянуто та досліджено унікальну приватну підробку празького гроша короля Карла I Люксембурга (1346-1378), виготовлену шляхом нанесення срібної фольги на мідну заготовку.

Андрей Бойко-Гагарин

Фальсификат пражского гроша Карла I (IV) Люксембурга (1346-1378), изготовленный методом нанесения серебряной фольги

В этой статье рассмотрена и изучена уникальная кустарная подделка пражского гроша короля Карла I Люксембурга (1346-1378), изготовленная путем нанесения серебряной фольги на медную заготовку.

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ»**

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ ЛІТОПИС

Збірник наукових статей

Випуск 7

ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

2015

Переяславський
Літопис Випуск 7

2015

Бойко-Гагарін А.С. Фальсифікат празького гроша Карла I (IV) Люксембурга (1346-1378), виготовлений шляхом нанесення срібної фольги / А.С. Бойко-Гагарін // Переяславський літопис. – Збірник наукових праць. – Випуск №7. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – С. 119-120.